

Nedbryder feministerne samfundsordenen?

Mikkel Thorup:

Antifeminisme – Kvindehad i lighedens tidsalder

Antipyrene, 2020. 224 sider. Pris: 199,95 kr.

af Lea Skewes

Interacting Minds Centre, Aarhus Universitet

Man behøver ikke at følge meget med i politik for at have bemærket, at der længe har været en meget stærk modreaktion imod kvinders øgede ligestilling. Mange mennesker forholder sig meget kritisk til, at kvinder opnår mere og mere selvstændighed - særligt hvis kvinderne benytter denne øgede selvstændighed til at tage afstand fra traditionelle kønsroller og heteronormative familiemønstre.

Valget af Donald Trump som amerikansk præsident er nok det klareste eksempel på en sexistisk bevægelse mod højre i politik. I Europa har vi set, hvordan Polen har fjernet kvinders abortrettigheder og lavet LGBT-frie zoner. Mens Ungarn har fjernet kønsstudier fra universiteterne. Herhjemme har højreorienterede politiske kræfter haft succes med at problematisere køns- og minoritetsforskning i en sådan grad, at et bredt folketingsflertal i maj 2021 indskærpede over for alle danske universiteter, at de burde regulere disse forskeres forskningsfrihed noget mere for at begrænse netop den form for forskning.

Dette gør Mikkel Thorups bog "Antifeminisme – Kvindehad i lighedens tidsalder" højaktuel for

alle, der gerne vil forstå denne ekstremt sexistiske bevægelse. Thorup beskriver denne antifeministiske højredrejning fra en idéhistorisk vinkel. I bogen bedriver han, hvad han kalder "samtidsidehistorie" ved at undersøge idéer, begreber, metaforer og argumenter for at forstå, hvorfor feminisme opfattes som samfunds- eller civilisationsnedbrydende. Der er ingen tvivl om, at Thorup placerer sig på feministernes side, men han forsøger at afdække, hvordan antifeminister forstår verden – og hvorfor de opfatter feminister som en trussel mod en (for dem) "naturgiven" samfundsorden.

Selv beskriver han bogens målsætning som følger:

"Denne bog handler om den frygt og de reaktioner, som egaliserings skaber blandt de privilegerede. Det er frygt, der manifesterer sig på mange måder, måske mest udtalt som racisme og nationalpopulisme, men her vil jeg se på nogle mænds frygt for at blive lig kvinden" (8).

Så er scenen sat.

Hele bogen kredser om den frygt, det har udløst hos de antifeministiske mænd at indse, at de rent faktisk altid har været afhængige af kvinder. Deres rolle og forståelse af sig selv som uafhængige mænd er blevet undermineret, fordi kvinderne nu ikke automatisk indtager deres underdanige rolle i relation til mændene. Kvinderne er blevet "unaturligt" selvstændige, og det har skabt en - i deres optik - usund magtbalance mellem kønnene.

Men hvis man er overbevist om, at mænd er kvinder "naturligt" overlegne, hvordan er vi så kommet hertil, hvor kvinder har opnået en så stor grad af selvstændighed?

"Den aktuelle antifeminisme kan kort fortalt forklares med, at den sexistiske påstand om kvindens mindreværd bliver modbevist hver eneste dag. Forestillingen om, at kvinder er naturligt disponeret til at blive hjemme, og hvis de vover sig ud, så klarer sig ringere end mænd, bliver systematisk modbevist hver dag af et utal af kvinder. Så hvad gør man(d)? Man hævder, at det ikke er kvinder, det handler om, men feminister, denne ukvindelige uhyrlighed påduttet alverdens kvindelige træk." (35-36)

Dvs. kategorien kvinde deles op i to: (a) dem der fortsat opretholder "naturens" hierarkiske kønsorden ved at underlægge sig manden, og (b) feministerne, der helt "unaturligt" er ved at nedbryde samfundsordenen. Den første kategori af kvinder skal selvfølgelig beskyttes af de "rigtige mænd", mens den sidste kategori – feministerne – bør tvinges til at indordne sig igen ved hjælp af verbal eller fysisk vold.

Antifeministerne retfærdiggør disse radikale tiltag ud fra en forståelse af, at biologien er ens skæbne. Køn skal forstås binært – der findes kun mænd og kvinder. Og de to køn er af "natur" hierarkisk ordnet, således at manden er (og bør forblive) kvinden overlegen:

"Denne pop-biologisme, der har meget lidt med reel evolutionsteori at gøre, baserer sig på en slags snusfornuftig hulemandslogik,

der kan opsummeres i tre hovedpåstande: 1) sådan er det bare: biologi er skæbne; 2) mænd er mænd, kvinder er kvinder: en forskelslogik, der ikke tillader overtrædelser eller overskridelser, (...); og 3) dengang er nu: savannen og i dag er basalt set det samme, al adfærd i dag kan (og kan kun) forklares ud fra hulemandens overlevelses- og reproduktionsforhold." (60-61)

Derfor fortolkes "lighed (...) som tab [af mænds privilegier], egalisering som katastrofe, og nivellerung af kønshierarkier som altings opløsning" (44). Og løsningen er selvfølgelig, at kvinders rettigheder rulles tilbage, så den kønshierarkiske verdensorden kan genetableres. Rent politisk kommer det fx til udtryk ved at:

"skilsmisser skal gøres sværere, aborter og prævention skal forbydes, kvinder belønnes for mange børn og opfordres til at gå hjemme, støtte til bekæmpelse af hustruvold reduceres, kvinde- og kønsstudier fratages støtte" (77).

Kort sagt, kvinders rettigheder skal rulles tilbage, så verdensordenen kan genetableres.

En af dem, der har haft exceptionel stor succes med at skabe en karriere, som både youtube-stjerne og selvhjælpsguru (for mænd der gerne vil genetablere denne hierarkiske verdensorden) er Jordan Peterson. Han har instrumentaliseret disse mænds angst og usikkerhed omkring deres rolle som mænd, og skabt en hel selvhjælpsindustri omkring dette tema. Derfor dedikerer Thorup en stor del af bogen til at fremstille Petersons idéer. Og ikke overraskende er Thorup meget kritisk over for hans verdensforståelse:

"Den er en uskøn blanding af religiøs mysticisme, evolutionær psykologi, personlige indfald og politiske udfald tilsat lidt lommefilosofi og selvhjælps-platituder." (145)

Hvorefter Thorup konkretiserer sin kritik yderligere:

"Bogens [Petersons selvhjælps bog: "12 Rules for Life: An Antidote to Chaos"] slet skjulte budskab er således, at mænd ikke længere er mænd, men nu bliver undertrykte af kvinder til at stoppe deres udvikling på drengestadiet. (...) Kun mandens lidelseshistorie interesserer ham, for manden repræsenterer Orden. Kan du gætte, hvad kvinden repræsenterer? Nemlig. Kaos." (151)

Kort sagt, opfordrer Peterson mænd til at kæmpe for en genetablering af kønshierarkiet, hvor mænd dominerer kvinder. Det er et mål at fastholde kønsulighed, netop fordi dette opfattes som et værn mod kaos. I sin fremlæggelse afdækker Thorup, hvordan Petersons argumentation bestræber sig på at ophøje biologiske forskelle mellem kønnene til et moralske ideal ved at tillægge naturen det, som han gerne vil tale frem i hans samtid.

Thorup trækker derefter en vigtigt parallel mellem Petersons verdensforståelse, og mange mænds reaktioner på MeToo-bevægelsen:

"Peterson's moralske svigt (...), er at beskrive lighed som uretfærdighed og egaliserings som tyveri. Han fortæller igen og igen, at marginaliserede personer ikke skal kræve eller forvente særlig assistance, at deres problemer og historier ikke er væsentlige, (...). Men der er én gruppe, som han mener, har et legitimt og afgørende krav på hjælp: unge mænd. Der er her en perfekt parallel til den syndflod af mænd, der i kølvandet på MeToo-bevægelsen følte trang til at advare mod en heksejagt og at udtrykke frygt for de anklagede mænds retssikkerhed, uden at man nogensinde før

havde hørt dem sige noget om kvinders ud-sathed for seksuelle krænkelser eller om deres ringe retsbeskyttelse, når de rejser sager om seksuel krænkelse. Det demonstrer med al tydelighed, at det hverken for Peterson eller for disse MeToo-kritikere handler om retsbeskyttelse, men om mænds beskyttelse. "
(165)

Citatet koger en tidstypisk feminisme kritikken ind til benet: verden bør indrettes af og for mænd – ingen andre bør kræve samme grad af rettighe-der eller friheder som (hvide, heteroseksuelle, cis) mænd. Det opfattes med andre ord som urime-ligt, at forlange at blive behandlet ligeværdigt hvis man er kvinde. Alle kvinder bør indtage en traditi-onel kvinderolle og føje manden og hans behov. Alternative måder at leve eller være på hævdes at skabe kaos.

Opsummerende kan man sige at Thorups bog bidrager til at tegne et vigtigt tidsbillede af en sexistisk højredrejning i politik som vi er vidne til over hele verden. Efter at have læst "Antifemi-nisme – Kvindehad i ligheds tidsalder" kan man ikke være i tvivl om, at det altid er vigtigt at stille kritiske feministiske spørgsmål, når nogen påstår at have fundet sandheden omkring køn og den "naturlige" verdensorden. Spørgsmål som: Hvilke køn og kønsroller fremstilles som de rigtige og hvilke fremstilles som de forkerte? Hvem opnår fordele ved at definere kønnene således, og hvem marginaliseres? Og, måske vigtigst af alt: Hvem skal denne verdenorden tjene? Hvis man er interesseret i et feministisk indspark i den debat, så er Thorups bog et godt sted at starte.